

5. Onderwijs en zorg voor leerlingen

5.1 Expertise/onderwijs

De Berkenschutse biedt gespecialiseerd onderwijs en begeleiding aan leerlingen met complexe ondersteuningsbehoeften, zoals epilepsie, neurologische aandoeningen en ontwikkelingsstoornissen.

Als netwerkorganisatie werkt De Berkenschutse multidisciplinair en opbrengstgericht aan de ontwikkeling van leerlingen op het gebied van kennis, zelfvertrouwen, competentie en zelfstandigheid. De organisatie deelt en ontwikkelt expertise in samenwerking met o.a. Kempenhaeghe, ouders en onderwijs- en zorginstellingen.

Alle leerlingen op De Berkenschutse vallen binnen de zware ondersteuning vanuit een samenwerkingsverband. Het basisarrangement van De Berkenschutse is hierop toegerust en biedt meer ondersteuning dan in het regulier onderwijs mogelijk is.

De Berkenschutse levert voor al haar doelgroepen een compleet onderwijs- en ondersteuningspakket. Als centrum voor onderwijsexpertise wordt er gespecialiseerde ondersteuning geboden (orthopedagogisch, orthodidactisch, verpleegkundig en paramedisch). Zo kunnen we met de inzet van zorgspecialisten op het gebied van fysiotherapie, logopedie, ergotherapie en remedial teaching de kinderen bieden wat ze nodig hebben om optimaal te ontwikkelen.

Medewerkers professionaliseren zich voortdurend in- en/of extern om de kennis en vaardigheden te verkrijgen die noodzakelijk zijn voor onderwijs en ondersteuning aan de leerlingen.

De aanpak van De Berkenschutse is opbrengstgericht. Er wordt gewerkt met het 4D-model om het planmatig en cyclisch werken vorm en inhoud te geven. Er wordt voor iedere leerling een integraal ontwikkelingsperspectief geformuleerd.

Een uitgebreide beschrijving van de inhoud van de uitstroomprofielen en van de expertise van De Berkenschutse staat in 5.6 en 5.7.

5.2 Procedure aanmelding en instroom

Plaatsing kan alleen plaatsvinden met een toelaatbaarheidsverklaring (tlv) welke is afgegeven door het juiste samenwerkingsverband en wanneer De Berkenschutse antwoord kan geven op de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte. Conform de afspraken van het betreffende samenwerkingsverband wordt aan het einde van de afgesproken tlvperiode, indien gewenst, een nieuwe tlv aangevraagd of wordt terugplaatsing naar een reguliere school opgestart.

Voor de aanvraag van een toelaatbaarheidsverklaring (tlv) zijn er twee mogelijkheden:

- De Berkenschutse vraagt de tlv aan bij het juiste samenwerkingsverband (als een leerling niet eerder ingeschreven is op een school voor primair of voortgezet onderwijs).
- De leerling zit al op een school voor primair of voortgezet onderwijs. In dat geval is de huidige school verantwoordelijk voor de aanvraag van een tlv.

De commissie voor de begeleiding (CvB) bepaalt op basis van dossier analyse, observaties en input van betrokkenen (bijvoorbeeld de huidige school) of een leerling plaatsbaar is op De Berkenschutse. De commissie van begeleiding bestaat uit de directeur, een gedragswetenschapper, een arts, een aanmeldfunctionaris en het CvB wordt ondersteund door een administratief medewerker van het aanmeldteam.

Als er naast onderwijs meer zorg nodig is dan wat school kan bieden, kan in overleg met ouders een beroep worden gedaan op gebruik van zorggelden die door ouders kunnen worden aangevraagd in hun gemeente.

Voor meer informatie over oriëntatie of aanmelding bij De Berkenschutse: zie onze website voor het [telefonisch spreekuur](#) met één van onze aanmeldconsulenten.

Voor leerlingen die vanuit een opname bij Kempenhaeghe, expertisecentrum voor epileptologie, slaapgeneeskunde en neurocognitie (tijdelijk) op De Berkenschutse geplaatst worden gelden andere aanmeldingsregels.

5.3 Plaatsing en ondersteuning

5.3.1 Plaatsing op De Berkenschutse

Voor de plaatsing geldt dat:

- Leerlingen kunnen functioneren in een groep en onderwijs volgen in één van de zeven leerroutes.
- Binnen de basis ondersteuning klassen een omvang hebben van 12 tot 15 leerlingen.
- Voor leerlingen die extra pedagogische en/of didactische ondersteuning nodig hebben en/of extra ondersteuning op het gebied van een medische aandoening, functieontwikkeling, sociaal-emotioneel functioneren, er op grond van een hogere bekostiging kleinere klassen geformeerd kunnen worden.
- De leerling die individueel onderwijs nodig heeft en/of niet kan functioneren in een (kleine) groep, niet plaatsbaar is.
- Leerlingen waarbij de ondersteuningsbehoefte primair ligt bij het reguleren van structureel ernstig externaliserend gedrag, niet plaatsbaar zijn.

- De Berkenschutse geen passende ondersteuning kan bieden bij psychosomatische klachten en/of ziektebeelden met een sterke psychiatrische component.
- Leerlingen met visuele en/of auditieve beperkingen geplaatst kunnen worden als dit passend is in zijn/haar leerroute en het geen risico's oplevert.

Bekostiging

- Binnen de wetgeving passend onderwijs geeft De Berkenschutse onderwijs aan leerlingen van 4 t/m 20 met een TLV.
- De Berkenschutse heeft ook leerlingen die bekostigd worden vanuit de zogenaamde 'plaatsbekostiging (semi) residentiële leerlingen'. Het gaat hier om leerlingen die zijn opgenomen bij Stichting Kempenhaeghe.
- Budgetbekostiging LWOE (alleen voor ambulante dienstverlening epilepsie).

Tijdens de aanmeldprocedure wordt bepaald of een leerling plaatsbaar is en welke bekostiging dan wel aanvullend arrangement bij het samenwerkingsverband aangevraagd wordt.

5.3.2 Basisondersteuning en extra ondersteuning

Basis ondersteuning

Binnen de basis ondersteuning wordt uitgegaan van een groepsgrootte van 12-15 leerlingen (voor heel jonge kinderen zijn de groepen kleiner) met een toelaatbaarheidsverklaring (voortgezet) speciaal onderwijs categorie 1 (laag). Leerlingen zijn in staat om groepsgerichte instructie te volgen en deze zelfstandig (met ondersteuning op afstand), of in kleinere deelgroepen te verwerken. Een leerling kan functioneren en leren in de groep, ook als de leraar niet voortdurend direct nabij is (uiteraard is deze wel in de klas aanwezig).

Het onderwijs wordt verzorgd door bevoegde leraren. Er is beperkte ondersteuning door een onderwijsassistent, verpleging of anderszins nodig. Het leeraanbod is aangepast in tempo, afgestemd op de individuele behoeften van de leerling en passend bij de leerroute. Er is aandacht voor en begeleiding bij het executief functioneren (door preteaching, aanleren van nieuwe vaardigheden, leren organiseren en plannen). Voor de algemene dagelijkse levensverrichtingen (ADL, zoals persoonlijke hygiëne, eten en drinken, mobiliteit) wordt een redelijke zelfstandigheid verwacht.

Verpleging is wel voortdurend aanwezig en oproepbaar in geval van calamiteiten (zoals een epileptische aanval). Communicatie vindt plaats door middel van gesproken en geschreven taal (eventueel ondersteund door picto's). De leerling is in staat om in deze veilige setting zijn of haar behoeften duidelijk te maken.

Extra en intensieve ondersteuning

Voor sommige leerlingen ontstijgen de ondersteuningsbehoeften de

basisondersteuning. Daarvoor biedt De Berkenschutse extra ondersteuning. Het kan dan gaan om leerlingen die wel kunnen functioneren in een groep van 12-15 leerlingen maar een aanvullende ondersteuningsvraag hebben, vaak gelegen in een functiebeperking waardoor extra ondersteuning nodig is. Dit kan in de vorm van aangepaste instructie (door bijvoorbeeld de onderwijsassistent) of ondersteuning door een verpleegkundige. Daarnaast kunnen specifieke voorzieningen nodig zijn, zoals de inzet van aangepaste ICT-middelen. Deze leerlingen kunnen functioneren en leren in de groep en zijn in staat om groepsgerichte instructie te volgen en deze zelfstandig of in kleinere deelgroepen te verwerken, passend bij leerroute en naar vermogen. Zij worden geplaatst in een reguliere groep waar extra inzet van onderwijsassistenten plaatsvindt. Er is meer individuele aandacht en begeleiding bij het executief functioneren. De leerlingen krijgen waar nodig extra verwerkingstijd, voorbereiding op en begeleiding bij overgangsmomenten en het aanleren van taken.

Communicatie vindt plaats met gesproken en geschreven taal (eventueel ondersteund door picto's). Het is voor een leerling mogelijk zijn behoeften duidelijk te maken.

Er is toezicht, begeleiding en controle bij de persoonlijke verzorging en de algemene dagelijkse levensverrichtingen.

Een functiebeperking die hiervoor gespecialiseerde, of individuele begeleiding vraagt, zal mogelijk belemmerend zijn om een leerling toe te kunnen laten. Dit is een afweging die zorgvuldig in de Commissie voor Begeleiding (CvB) gemaakt wordt.

Naast de leerlingen die in een groep van 12-15 leerlingen kunnen functioneren zijn er ook leerlingen met een zeer intensieve ondersteuningsbehoefte. Deze leerlingen kunnen worden geplaatst in een groep van 7-9 leerlingen. Bekostiging door middel van een TLV 3 (hoog) of een arrangement van vergelijkbare omvang zijn dan voorwaardelijk.

Leerlingen vragen instructie in deelgroepjes, bij momenten individueel. Door financiering via de WLZ, zorgverzekeraar of Jeugdwet kan de individuele begeleiding bekostigd worden die deelname aan het onderwijs mogelijk maakt.

Er is zeer intensieve ondersteuning nodig op het gebied van medische aandoening, functieontwikkeling, sociaal-emotioneel functioneren etc. Voortdurende nabijheid van leraar dan wel onderwijsassistent is aan de orde. Er is sprake van onderwijs op maat met een passend dagprogramma waarbij afwisseling is tussen inspanning en ontspanning. Het verduidelijken van hun behoeften is voor deze leerlingen moeilijk, zo niet onmogelijk en vraagt specifieke competenties van het klassenpersoneel. Er wordt in deze groepen gebruikgemaakt van ondersteunende communicatie zoals gebaren, spraakcomputer, foto's, pictos, etc.

Er is intensieve individuele zorg en begeleiding bij de persoonlijke verzorging en de algemene dagelijkse levensverrichtingen.

Ondersteuning door paramedische diensten, verpleegkundigen en eventueel andere onderwijsversterkers wordt bepaald door de commissie ondersteuningsplanperspectief (copp).

In alle gevallen geldt dat tijdens de aanmeldprocedure wordt onderzocht of inzet van een pedagogisch assistent nodig is om het onderwijsproces goed te kunnen vormgeven. De bekostiging hiervoor vindt plaats via de WLZ, zorgverzekeraar, of Jeugdwet en dient door ouders te worden aangevraagd. Ook in een later stadium kan blijken dat ondersteuning bekostigd uit zorggelden nodig is. Voor leerlingen die worden geplaatst in LR 1-2, in een groep van 7 á 8 leerlingen maakt ondersteuning bekostigd vanuit zorg vast deel uit van de aanvraagprocedure.

5.4 Ontwikkelingsperspectief (opp)

Voor elke leerling in het (voortgezet) speciaal onderwijs wordt een opp opgesteld.

Binnen een multidisciplinair team (commissie ontwikkelingsperspectiefplan, copp) wordt de leerling nader in beeld gebracht en wordt bekeken welk onderwijstraject (leerroute) de leerling zal gaan volgen in relatie tot het eindperspectief.

Het opp bevat de bevorderende en belemmerende factoren die van invloed zijn op het onderwijs aan de leerling, het uitstroomperspectief en dat wat nodig is om dit te behalen; het handelingsdeel. Dit handelingsdeel, waarmee ouders moeten instemmen, bevat de ambitieuze doelen, de daarbij passende interventies en ondersteuning en de afspraken die de school heeft gemaakt met ouders en leerling. Het opp wordt ten minste één keer per schooljaar met de ouders geëvalueerd en indien gewenst aangepast.

In het opp is ook het hoorrecht van de leerling opgenomen. Dit betekent dat de leerling inspraak heeft bij het vaststellen, wijzigen of evalueren van hun opp. Indien ouders niet akkoord zijn met het opp bestaat de mogelijkheid om hier bezwaar tegen te maken bij het bevoegd gezag of bij de landelijke geschillencommissie passend onderwijs;

www.onderwijsgeschillen.nl.

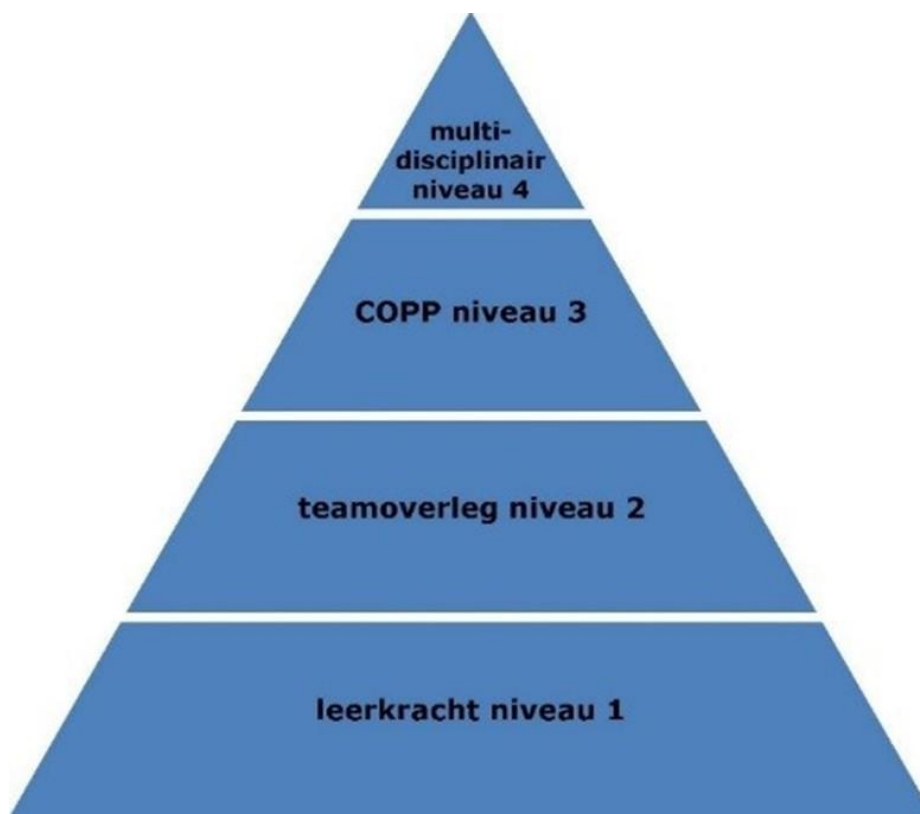
Om de leerling tot maximale ontwikkeling te laten komen (zowel cognitief als sociaalemotioneel) wordt een basisaanbod gerealiseerd waarbinnen aan de meeste onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de groep voldaan wordt. Het basisaanbod is opgebouwd rond doorgaande leerlijnen. In het opp wordt vervolgens per leerling beschreven wat er voor de individuele leerling nodig is, aanvullend aan het basisaanbod. De leraren, mentoren, vakdocenten en onderwijsassistenten zijn in het primaire proces de centrale personen voor een leerling. Zij worden ondersteund door teamleiders, paramedische dienst, maatschappelijk werkenden en gedragswetenschappers. Ook vindt regelmatig overleg plaats met de medische disciplines.

Uitgangspunt is dat leerlingen in de uitstroomprofielen dagbesteding, arbeid en vervolgonderwijs uitstromen als zij de 18-jarige leeftijd hebben bereikt. In uitzonderlijke situaties kan dit worden verlengd tot het jaar waarin de leerling 20 wordt. Het is mogelijk verlenging aan te vragen bij de inspectie als deze extra tijd de doorstroom naar arbeid of vervolgonderwijs mogelijk maakt.

5.5 Zorgstructuur

De hierbij getoonde 'zorgpiramide' is uitgangspunt van de leerlingenzorg op De Berkenschutse.

Binnen niveau 1 verzorgt de leraar, samen met de aan de klas verbonden onderwijsassistent, het onderwijs en passende ondersteuning in de klas. Hierbij kan gedacht worden aan ondersteuning door een spraakcomputer of de inrichting van het klaslokaal. Het onderwijs in de klas is gebaseerd op betreffende leerroute en de ondersteuningsbehoefte van de leerling (opp).

Als de leraar niet het passende onderwijs kan bieden op een bepaald moment, wordt het besproken binnen het team (niveau 2). Tijdens het bespreken van de hulpvraag van de leraar in een teamoverleg of intervisie wordt naar oplossingen gezocht. Het team kan dan kritisch meedenken en passende adviezen geven voor stappen die de leraar nog niet heeft gezet.

Niveau 3 is een bespreking binnen de commissie ontwikkelingsperspectiefplan, waar de teamleider, gedragswetenschapper en schoolmaatschappelijk werk aansluiten. Bij deze stap wordt gekeken naar de problematieke rondom de leerling en hulpvraag van de leraar, wat speelt er wat extra aandacht nodig heeft? Deze kunnen dan bijvoorbeeld een observatie in de klas doen, extra onderzoek indien nodig of doorverwijzen naar passende deskundigen. De gedragswetenschappers kunnen bijvoorbeeld een observatie of

Bij niveau 4 vindt er een multidisciplinair overleg (mdo) plaats met in- en externe deskundigen. Door het bespreken van de problematiek kan er passende begeleiding worden ingezet die eerder niet in beeld was. Ook wordt met een mdo de zorg breder besproken waardoor er meerdere partijen zicht hebben op de situatie van de leerling (ook met het oog op de thuissituatie).

Naast de deskundigheid die De Berkenschutse zelf in huis heeft werken we nauw samen met een groot aantal partners, zowel onderwijs- als zorggerelateerd. Dit is een voorwaarde om de juiste ondersteuning te kunnen bieden om het potentieel van de leerlingen maximaal te benutten.

Om onderwijs op De Berkenschutse te krijgen moet er een geldige toelaatbaarheidsverklaring (tlv) worden afgegeven door het juiste samenwerkingsverband passend onderwijs. Conform de afspraken van het betreffende samenwerkingsverband wordt aan het einde van de afgesproken tlv-periode, indien gewenst, een nieuwe tlv aangevraagd of wordt terugplaatsing naar een reguliere school opgestart.

5.6 Inhoud van uitstroomprofielen

5.6.1 Leerroutes in so, leeftijd tot ±12 jaar

In het so staat elke dag in het teken van leren. Veiligheid, aandacht en plezier zijn belangrijk voor de ontwikkeling van de leerlingen. Het onderwijs wordt afgestemd op de leerbehoeften van de kinderen met de focus op een actieve, zinvolle leerervaring in een prettige sfeer. We creëren een zo rijk mogelijk onderwijsaanbod zodat iedereen op zijn eigen manier en tempo kan groeien naar meer zelfredzaamheid en zelfstandigheid.

Voor de leerlingen van 4 tot en met 7 jaar hebben we klassen voor het jonge kind. Aan het einde van deze periode wordt een ontwikkelingsperspectief gesteld. Dit perspectief leidt tot een passende leerroute en kan zijn: arbeid/dagbesteding (leerroute 3 en 4) of arbeid/vervolgonderwijs (leerroute 5,6 en 7). De leerlingen bij wie eerder al duidelijk wordt dat het perspectief van dagbesteding (leerroute 1 en 2) voor hen beter passend is, krijgen een onderwijsaanbod in vso dagbesteding.

Het so kent drie teams: SJK (jonge kind), SAD (arbeid & dagbesteding) en SAV (vervolgonderwijs). De (ortho)pedagogische en (ortho)didactische context is gericht op het verwerven en toepassen van kennis en vaardigheden, noodzakelijk om een eigen rol te kunnen vervullen in de maatschappij. De teams werken nauw samen met diverse ondersteuners zoals gedragswetenschappers, remedial teachers en verpleegkundigen. Leren wordt afgestemd op de leerlingkenmerken en -behoeften, met speciale aandacht voor sociaal-emotionele ontwikkeling en het versterken van zelfvertrouwen.

Het ontwikkelingsperspectief van de leerling met de ontwikkelingsdoelen die daaruit voortkomen is steeds het uitgangspunt bij het aanbieden van de leerstof op een wijze die

zo passend mogelijk is bij de ontwikkeling van de leerling. Welbevinden en leerresultaten van de leerling staan voorop. Het onderwijsprogramma is thematisch-cursorisch en gebaseerd op vaste methodes voor leergebieden zoals taal, rekenen en sociaalemotionele ontwikkeling. Leerlingen werken samen in een lerende gemeenschap, waarbij ze leren participeren in de maatschappij en sociaal-culturele activiteiten. In de bovenbouw worden leerlingen en ouders voorbereid op de overgang naar het voortgezet onderwijs, met afstemming op de juiste onderwijsroute.

Ouderparticipatie wordt gerealiseerd via klassenouders, inloopmomenten, en verschillende schoolactiviteiten waar ouders nemen actief aan deel kunnen nemen.

5.6.2 Uitstroomprofiel dagbesteding, leerroutes 1,2,3 (onderdeel van de afdeling (v)so arbeid/dagbesteding)

Het uitstroomprofiel dagbesteding is gericht op leerlingen met een lichte, matige of ernstige (meervoudig) verstandelijke beperking, vaak in samenhang met een medische aandoening en soms in combinatie met gedragsproblematiek. Het onderwijs is met name gericht op het toepassen van kennis en vaardigheden in de praktijk als voorbereiding op de toekomst.

Binnen het uitstroomprofiel dagbesteding volgen o.a. leerlingen met de so leeftijd onderwijs. De zml- leerlijnen staan centraal: mondelinge taal, leren leren, schriftelijke taal, rekenen, oriëntatie op ruimte, oriëntatie op tijd, sociaal emotionele ontwikkeling, spelontwikkeling, zintuiglijke en motorische ontwikkeling, kunstzinnige oriëntatie – beeldende vorming, sport en bewegen en kunstzinnige oriëntatie - muziek en bewegen. Voor de leerlingen van vso dagbesteding staan de zml- leerlijnen centraal: mondelinge taal, schriftelijke taal (enkel voor leerroute 3), rekenen met uitstroom dagbesteding; mens, natuur en techniek, mens en maatschappij, voorbereiding op dagbesteding en arbeid, culturele oriëntatie en creatieve expressie, sport en bewegen; seksuele vorming; spelontwikkeling (leerroute 1 & 2) en sociaal gedrag.

Voor de leerlingen in leerroute 1 wordt ook gebruik gemaakt van domeinen: sociaal emotionele ontwikkeling, communicatie, sensomotoriek, spelontwikkeling en zelfredzaamheid.

Een leerlijn schetst de ontwikkeling die leerlingen doormaken om een duidelijk omschreven einddoel te bereiken. Door doelgericht te werken m.b.v. leerlijnen kan de ontwikkeling van leerlingen goed gepland en gevolgd worden. Een leerlijn is dus een handvat voor het bepalen van onderwijsaanbod dat aansluit bij het cognitieve en sociaal emotionele ontwikkelingsniveau van leerlingen en hun ontwikkelingsperspectief.

In leerroute 1 en 2 staat centraal dat leerlingen met een cognitief ontwikkelingsniveau tussen 1½ en 5 jaar leren door voor- en nadoen, gericht zijn op zichzelf en hun directe omgeving en leren door concreet ervaren en beleven. Deze leerlingen gaan wonen in 24-

uurs zorg en zullen in de toekomst gaan "werken" binnen (belevingsgerichte of taakgerichte) dagbesteding met intensieve begeleiding.

In leerroute 3 staat centraal dat leerlingen met een cognitief ontwikkelingsniveau tussen 5 en 8-9 jaar leren zelfstandig aan de slag kunnen na een instructie, rekening kunnen houden met anderen en gericht zijn op samenwerking en het onder begeleiding functioneren in de maatschappij. Gedurende de schoolloopbaan worden zelfredzaamheid en zelfstandigheid steeds belangrijker. Deze leerlingen hebben altijd een bepaalde vorm van aansturing nodig. Dagbesteding is vooral gericht op activering en/of arbeidsmatige activiteiten (arbeid beschut).

Binnen leerroute 1 en 2 kunnen leerlingen geplaatst worden vanaf een kalenderleeftijd van 5 jaar en een ontwikkelingsleeftijd vanaf 18 maanden. Binnen leerroute 3 kan dit vanaf een kalenderleeftijd van 12 jaar.

Aan het eind van de schoolloopbaan worden de leerlingen voorbereid op hun toekomstige werkplek binnen dagbesteding of arbeid beschut (leerroutes 1,2 en 3). Waar mogelijk gebeurt dit in de vorm van (niet verplichte maar wel gestimuleerde) stages.

5.6.3 Uitstroomprofiel arbeid, leerroutes 4 en 5 leeftijd vanaf 12 jaar (onderdeel van de afdeling (v)so arbeid/dagbesteding)

Het uitstroomprofiel arbeid richt zich op leerlingen (vanaf 12 jaar) met epilepsie en/of een neurologische stoornis, langdurig zieke leerlingen en moeilijk lerende leerlingen die zich voorbereiden op integratie en actieve participatie in de samenleving. Binnen de leerroute 4 staat centraal dat leerlingen zelfstandig aan de slag kunnen na een verbale instructie, rekening kunnen houden met anderen en gericht zijn op samenwerking en het onder begeleiding functioneren in de maatschappij. Gedurende de schoolloopbaan worden zelfredzaamheid en zelfstandigheid steeds belangrijker. Leerroute 4 is gericht op een vorm van arbeid (loonvormend of beschut).

Binnen het onderwijs van leerroute 4 staan de volgende leerlijnen centraal: Nederlandse taal en communicatie; rekenen; mens natuur en techniek; mens en maatschappij; culturele oriëntatie en creatieve expressie; bewegen en sport; voorbereiding op arbeid en sociaal gedrag.

Het uitstroomperspectief van leerroute 5 is gericht op loonvormende arbeid en/of doorstroom naar een entreeopleiding binnen het mbo. De volgende leerlijnen staan centraal: Nederlandse taal en communicatie; Engelse taal; mens, natuur en techniek; mens en maatschappij; culturele oriëntatie en creatieve expressie; bewegen en sport; voorbereiding op arbeid. Daarnaast is er aandacht voor leergebied overstijgende kerndoelen: leren leren en sociaal gedrag. Gedurende de schoolloopbaan wordt het accent verlegd van schoolse vaardigheden naar praktijkgerichte vaardigheden.

In de eindfase worden de leerlingen uit de leerroutes 4 en 5 via individuele vorming, stage en arbeidsvoorbereiding begeleid naar een zo zelfstandig mogelijk leven met betrekking tot arbeid (betaald of onbetaald), uitstroom naar een entreeopleiding op het mbo, wonen en/of vrijetijdsbesteding.

NB: toevoegingen naar aanleiding van de nieuwe wet 'van school naar duurzaam werk' worden uitgewerkt en separaat via de website www.berkenschutse.nl beschikbaar gesteld.

5.6.4 Uitstroomprofiel vervolgonderwijs, vmbo (leerroute 6) van 12-18 jaar (onderdeel van de afdeling vso vervolgonderwijs)

De aangereikte leerstof binnen vmbo sluit aan bij het reguliere vmbo-diploma. Het uitstroomperspectief is gericht op vervolgonderwijs. De leerstof wordt aangeboden op 3 niveaus: vmbo-bb (basisberoepsgerichte leerweg), vmbo-kb (kaderberoepsgerichte leerweg) en vmbo-tl (theoretische leerweg).

Het vmbo-onderwijs is verdeeld over vier leerjaren. Naast de verplichte vakken is er extra aandacht voor sociale vaardigheid, en de persoonlijke ontwikkeling van de leerlingen. Binnen het vmbo wordt gewerkt met de volgende leerlijnen: sociaal gedrag, leren leren, loopbaanoriëntatie en -begeleiding en het reguliere curriculum van het vmbo. Er wordt gebruik gemaakt van vakgebonden methodes.

De leerlingen uit de bovenbouw van vmbo-t volgen vaklessen welke passen binnen het door hen gekozen profiel. Dit betreft economie, techniek en zorg & welzijn. Voor de basisberoepsgerichte – en kaderberoepsgerichte leerweg wordt het profiel D&P in samenwerking met scholengemeenschap Were Di vormgegeven. Leerlingen behalen dan hun volwaardige diploma van de school waarmee samengewerkt wordt.

De sectoren van vmbo-tl worden in samenwerking met DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs) vormgegeven. Dit houdt in dat deze leerlingen uiteindelijk hun volwaardige diploma behalen via staatsexamens. Het diploma voor vmbo-bb, vmbo-kb en vmbo-t leidt tot een diploma met dezelfde waarde en doorstroomgarantie richting mbo als het examen dat binnen het regulier voortgezet onderwijs wordt afgenomen.

5.6.5 Uitstroomprofiel vervolgonderwijs, havo/vwo (leerroute 7) leeftijd vanaf 12 jaar (onderdeel van de afdeling vso vervolgonderwijs)

Het onderwijsprogramma van de diplomagerichte havo/vwo sluit aan bij de ervaringswereld, de affiniteit en de ontwikkeling van de leerlingen op havo- en vwoniveau. In het onderwijsprogramma worden dezelfde lesmethoden gebruikt als in het voortgezet onderwijs. Er wordt onderwijs verzorgd voor leerlingen die een autismevriendelijke aanpak nodig hebben. Het gaat bijvoorbeeld om leerlingen met een autismespectrumstoornis, leerlingen met ADHD, Gilles de la Tourette, angststoornissen e.d. en natuurlijk ook langdurig zieke leerlingen.

In de onderbouw is er veel aandacht voor sociale vaardigheden bijv. in de vorm van wekelijkse lessen sociale vaardigheidstraining. In projecturen kan specifiek worden ingezoomd op leerlingen met aandacht voor didactiek, gedrag en leren leren.

Maatschappelijke thema's of andere onderwerpen worden in de vorm van projecten behandeld. Ook zijn er extra ondersteuningslessen voor rekenen en Nederlands.

In de bovenbouw worden de volgende profielen aangeboden: Natuur en Techniek (NT), Natuur en Gezondheid (NG) en Economie en Maatschappij (EM). Wegens gebrek aan belangstelling en om organisatorische redenen wordt Cultuur en Maatschappij (CM) momenteel niet aangeboden.

Een belangrijke pijler is het enthousiasmeren en activeren van de leerlingen middels contextrijke onderwijstrajecten. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- Loopbaan oriëntatie: pré studeren, stage, snuffelmomenten op hbo en wo;
- Aspecten gericht op vervolgonderwijs, zoals proefcolleges en/of meeloopdagen op hbo en universiteiten, het afnemen van assessments gericht op competenties, gesprekken met studieloopbaan-begeleiders;
- Innovatieve technologische onderwijsworkplekken in m.n. leerjaar 2 en 3, zoals programmeerapparatuur, 3D-printer en een drukpers.
- Deelname aan (nationale) schoolcompetities en vakoverstijgende trajecten zoals Kangoeroewiskunde, Eureka Cup (natuur- en scheikunde);
- Vak gerelateerde aspecten zoals practica in binaslokalen, bijeenkomsten met gastsprekers vanuit universiteiten en bedrijven, schrijver in de klas e.d.;
- Excursies naar musea, vervolgonderwijs en bedrijven, meeloopdagen binnen bedrijven en een beroep oriënterende stage.

Andere aspecten ten behoeve van expertiseopbouw en ontwikkeling van de afdeling zijn een orthopedagogische en/of didactische aanpak van leraren, leerlingbegeleiders en leerling coördinatoren, onderwijsassistenten en gedragswetenschappers, testen, toetsen en andere diagnostiek. Ook is er een leerlingenraad.

De leerlingen havo/vwo worden getoetst in de vorm van een staatsexamen, dat leidt tot een diploma (eventueel middels het opsparen van certificaten), met dezelfde waarde en doorstroomgarantie richting hbo en universiteit als het examen dat binnen het regulier voortgezet onderwijs wordt afgenomen. De Berkenschutse geeft desgewenst adviezen bij het kiezen van een vervolgstudie of een baan.

Een aantal leerlingen zal helaas niet komen tot afdoende certificaten of een diploma. Soms stellen we samen met de leerling en ouders vast dat een leerroute richting arbeid de betere weg is en dat die ook kan leiden tot (betaald) werk. Voor deze leerlingen is in samenwerking met de afdeling Arbeids- Onderzoek- en Trainingscentrum (AOT) een

volwaardig programma ontwikkeld. Bij zeer intense blokkades bij leerlingen in de studie en vaak ook persoonlijk functioneren wordt soms in overleg met de leerling en ouder(s)/verzorger(s) doorverwezen naar dagbehandeling.

5.7 Zorgspecialisten

Gezien het specifieke karakter van het onderwijs op De Berkenschutse worden de onderwijskundige teams bijgestaan door een team van deskundigen. Naast het ondersteunen en adviseren van de leraren kunnen zij ook kinderen onderzoeken en waar nodig, in overleg met de ouders, therapie verzorgen. Hieronder volgt een omschrijving van de specifieke taken van deze verschillende experts betekenen.

5.7.1 Jeugdarts

De externe leerlingen van de school worden in algemeen medische zin begeleid door jeugdartsen. Zij onderzoeken periodiek de externe leerlingen. De ouders dienen in principe bij dit onderzoek, dat op school plaatsvindt, aanwezig te zijn. Het GGD secretariaat neemt contact op met de ouders voor het maken van een afspraak. Voor alle medische handelingen bij interne en externe leerlingen blijft de behandelend neuroloog of kinderarts verantwoordelijk.

5.7.2 Neurologen

De neurologen en neuropsychologen van Kempenhaeghe reiken gegevens aan waardoor de school in staat wordt gesteld zich een beeld te vormen van de epilepsie of andere hersenfunctiestoornissen, wel of niet in relatie met leer- of gedragsproblemen. Ook de klinische neurofysiologie (de EEG-afdeling) van Kempenhaeghe en andere artsen en diensten buiten het Epilepsiecentrum kunnen hierbij een rol spelen. Ouders hebben op het inschrijfformulier van hun kind toestemming verleend om contact op te nemen met de neurologen, neurofysiologen en andere artsen. Als om kind specifieke informatie gevraagd wordt, gebeurt dit in overleg met ouders.

5.7.3 Gedragswetenschappers

De gedragswetenschappers werken nauw samen de afdelingen en met andere disciplines, zoals maatschappelijk werk, teamleiders, paramedici en ambulant begeleiders. Naast de wettelijke taken van de gedragswetenschappers rond het primaire proces, hebben zij een belangrijke rol in het verhogen van de expertise van de medewerkers en het ontwikkelen van nieuwe expertise.

5.7.4 Schoolmaatschappelijk werk

Schoolmaatschappelijk werk heeft een ondersteunende taak naar leraren en kan kortdurend begeleiden bij sociaal-emotionele problematiek binnen de omgeving van de leerling. Wanneer de begeleiding langer gaat duren, of als het niet binnen de expertise/bevoegdheden past, verwijst schoolmaatschappelijk werk naar de regionale

hulpverlening. Daarnaast functioneert deze dienst als informant/verwijzer voor ouders en leraren als het gaat om wonen, vrije tijd, studiefinanciering, sociale wetgeving etc.

5.7.5 Schoolverpleegkundigen

De schoolverpleegkundigen hebben kennis van en zijn bevoegd tot het uitoefenen van de noodzakelijke verpleegkundige en verzorgende handelingen bij leerlingen op onze school. Daarnaast hebben zij een rol in het geven van voorlichting en instructie aan kinderen, medewerkers en eventueel ouders over (verpleegkundige) verzorging. Indien van toepassing stellen de schoolverpleegkundigen een medisch handelingsplan op, dat zowel door ouders als school wordt ondertekend. De verpleegkundigen worden begeleid door een externe kinderarts (vanuit Kempenhaeghe).

5.7.6 Beschikbare therapieën

Op De Berkenschutse wordt voor een beperkt aantal leerlingen remedial teaching, fysiotherapie, ergotherapie en logopedie aangeboden. De inzet wordt bepaald door de commissie ontwikkelingsperspectiefplan en moet altijd passend zijn in het kader van de onderwijsontwikkeling van een leerling. Als een screeningsonderzoek nodig is voordat een interne therapie kan starten, wordt hiervoor toestemming gevraagd aan de ouders.

Remedial teaching

De activiteiten van de remedial teachers zijn gericht op schoolse vaardigheden, zoals technisch en begrijpend lezen, spelling en rekenen. Andere aandachtsgebieden zijn sociaal emotionele competenties, studievaardigheden, hyper- of hyposensitiviteit motoriek en dyslexie/dyscalculie.

Fysiotherapeuten

Kinderfysiotherapie wordt ingeschakeld bij kinderen die een achterstand of beperking hebben bij het bewegen en richt zich vooral op de grove motoriek. De kinderfysiotherapeut betreft de motorische ontwikkeling in de schoolse vaardigheden van het kind en in de activiteiten van het dagelijkse leven (functionele fysiotherapie). Daarnaast heeft de kinderfysiotherapeut een adviserende taak.

Ergotherapeuten

De ergotherapeuten stimuleren de sensomotorische ontwikkeling en verbetering van de voorwaarden om onderwijs te kunnen volgen. De behandeling (zowel individueel als klassikaal) richt zich o.m. op een juiste zit/werkhouding in de klas, het stimuleren van de sensomotorische ontwikkeling, het oefenen van fijne motorische vaardigheden, schrijfondersteuning en de zelfredzaamheid van de leerlingen.

Logopedisten

De logopedisten behandelen leerlingen met taal- en spraakstoornissen en geven voorlichting over het opheffen, verminderen of voorkomen van ontwikkelings-, communicatie- en/of leerstoornissen op het terrein van stem, spraak, taal en gehoor.

Daarnaast begeleiden zij leraren ten behoeve van de communicatie in de klas en verzorgen ze materialen voor ondersteunende communicatie zoals foto's en picto's.

5.7.7 Externe professionals in de school

De Berkenschutse biedt zelf een totaalpakket van onderwijs, begeleiding en diverse therapieën. Externe professionals die onder schooltijd therapieën (inclusief externe remedial teaching) en andere vormen van leerlingbegeleiding aanbieden worden niet toegestaan. Voor behandeling of begeleiding door externe professionals wordt verzocht om deze buiten schooltijden elders dan op schoolterrein plaats te laten vinden.

Bovenstaande geldt niet voor medisch gerelateerde behandelingen. Voor deze behandelingen, en ook voor de interne begeleiding en therapieën, geldt dat deze zo min mogelijk het onderwijs van de basisvaardigheden binnen een lesgroep moeten verstoren.

5.8 Gespecialiseerde leraren

Van leraren die bij De Berkenschutse werken wordt verwacht dat ze niet alleen afgestudeerd zijn aan de pabo of een andere lerarenopleiding/universiteit, maar ook bij voorkeur beschikken over het diploma Speciaal Onderwijs/Master SEN of andere relevante scholing. Verder krijgen medewerkers d.m.v. generieke studie scholing inzicht in de belangrijkste facetten van de school. Daarnaast worden er gedurende het schooljaar professionalisering carroussels georganiseerd door en voor medewerkers en hebben medewerkers een individueel budget voor professionalisering.

Kwaliteit van het onderwijs wordt voor het overgrote deel bepaald door de kwaliteit en de inzet van het personeel. Zorgvuldige werving van personeel, inwerken van nieuw personeel, regelmatige professionalisering, organiseren van goede samenwerking tussen de verschillende disciplines, begeleiden van werknemers en organiseren van adequate vervanging bij ziekte, zijn belangrijke voorwaarden om de kwaliteit te handhaven.

5.9 Vervangingsregeling

Bij ziekte of afwezigheid van werknemers van De Berkenschutse wordt gestreefd naar directe vervanging als het gaat om personeel dat 'leerlinggebonden' activiteiten verricht. Voor de eerste vervanging van leraren is extra personeel aangesteld (vervangingspool) of hebben leraren hier extra ruimte voor in hun lesrooster. Als het niet mogelijk is om op een verantwoorde wijze vervanging te regelen kan het voorkomen dat een klas niet naar school kan komen. Hierover worden ouders en leerlingen tijdig geïnformeerd.